

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serioși nescruțate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA de ȘTINȚĂ:
la Viena: la N. Dukas Nachr., Nux. Augenthaler & Emerie Lesner, Heinrich Schallak, A. Oppoldt, Nocht, Anton, Oppolik.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein, Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-közt).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garsonă pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

GAZETA iese în fiecare d. săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.

N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminecă 8 franci.

Se pronunță la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.

Ca dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corône. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52.

Brașov, Miercuri 6 (19) Martie.

1902.

Necazurile școlilor noastre.

II.

(S) Un alt mare neajuns este lipsa organizației instrucțiunii populare confesionale, care, firesc, e eflucul conducerii necorespunzătoare.

N'avem plan de propunere bine stabilit și debătut într-o conferință compusă de cei mai destoinici pedagogi ai diecesei și cei mai buni învățători ai ei; n'avem manuale destul de bune, deși în această privință s'a îmbunătățit lucrul mult în timpul mai nou; n'avem instrucțiune școlară, de care ar avea să se țină învățătorii în împlinirea oficiului lor, inspectorii școlari, parochii, la supraveghierea și conducerea școlii; scaunele scolastice-bisericesci la alegerea învățătorului și la prevederea aceluia cu cele de lipsă pentru el și școlă; protopopii la inspecționarea și conducerea învățământului confesional popular de cerc, și în fine conducerea centrală.

Toți fac, cum îi taie capul. Nici o normă, nici o direcțiune, nici o legătură, ba nici urmă de vre-o consecință a procederei în una sau altă cauză relativă la învățământ.

Pe învățătorii îi „pun“ domnii protopopi și vicari în cele mai multe locuri. Să nu cugete cine-va, că dintre cei evalificați sau chiar dintre cei cu praxă și merite adevărate câștigate pe terenul învățământului popular. Ferescă Dumnezeu! Aceștia „sunt prea domnoși, prea pretențioși și puțin ascultători“. Și unu dintre cei mai slabi, ba și băieți și fete absolvenți de școle elementare figurează ca învățători și învățători, ba durere și de aceia mulți, cari n'au nici această calificatiune. Denumirile prin ordinariat cu decret regulat pe baza alegerei întâmplare în tota regula, au eșit din modă. Vicarii și protopopii mai bucurăși „pun“ în-

vătători, ér poporul este ușor câștigat pentru „punere“, căci cei puși sunt mai „ieftini“ și se pot alunga în tot anul, decât „nu se pòrtă bine“. Învățătorii evalificați de abia avem ici-colo*, pe aceia, pe cari îi avem, încă îi pierdem la stat din cauza lipsei de organizație bisericescă-scolară satisfăcătoare.

Decă inspectorii școlari ai statului vèd și sufer aceste stări nesănătose în învățământul școlar confesional nemaghiar, fără îndoială, că nu o fac decât cu dorința ascunsă să lase, prin incuibarea unor astfel de neajunsuri, să se compromită existența lor, ca astfel să nu mai fie lipsă de măsură opresive din partea guvernului.

III. Reuniunile învățătoresci, multe puține câte le avem, lucră fără înțelegere la olaltă, fără anumită direcțiune, ba și fără conducere destoinică. Conducerea diecesană nu le pòrtă grija, nu le normeză, nu le controlează activitatea; pune dér și pe aceste guvernul mâna, și de un timp încóce el le îndreptă și controlează.

Consistoriilor nu le vine nici în minte a face să fie legătură între reuniunile învățătoresci ale acelei diecese, ba și între toate reuniunile învățătoresci a celor două biserici române pe baza reprezentativă. Nici aceea nu o fac guvernele noastre diecesane sau măcar canonicul școlastic, ca să conchieme cel puțin la 3—4 ani odată pe reprezentanții reuniunilor învățătoresci din diecesă la o conferință, ca să se infórmeze în modul cel mai ușor și mai sigur despre stările școlare din diecesă și să stabilească măsură pentru delăturarea relelor și înflorirea învățământului popular.

*) Această afirmare a autorului articolului de mai sus se referă îndeosebi la diecesa Gherlei, pe care o are mai mult în vedere. — Red.

In loc de informațiunile cele mai sigure, cari s'ar puté câștiga dela reprezentanții reuniunilor învățătoresci cu graiú viu, guvernele diecesane s'au mai bine dis, conducătorul învățământului confesional diecesan, se informeză din raporturile cele fórte mance și parțiale ale protopopilor și vicarilor despre starea învățământului popular în diecesă. Pe lângă informarea cea mai fundamentală despre stările școlare diecesane se pierde și efectul cel mare moral, însuflețirea și electricarea învățătoriei la muncă și mai bună, prin aceea că nu se convócă măcar reprezentanții reuniunilor învățătoresci diecesane la conferințe din timp în timp.

IV. Stările aceste nesănătose scolastice și bisericesci, adorm, amorteșesc tot zelul de a jertfi pentru biserică și școlă atât în inteligența mireană cât și în popor. Poporul începe a crede, că școlile noastre confesionale nu sunt de nici o trebă și nu se pòte învăța nimic în ele, ér inteligența se disgustă de trebile bisericesci școlare, fiind-că cum e ađi „organizația“ școlară bisericescă, pe lângă cea mai bună voință, nu pòte face aproape nimic pentru ele.

Institutul San-Girolamo și Muntenegru. Din Roma i-se anunță lui „P. L.L.“: Răspunsul, ce l'a dat sf. Scaun guvernului muntenegrean cu privire la plângerile ridicate în afacerea *San-Girolamo*, nu e cunoscut încă până acum în mod autentic. Telegramele, ce s'au dat în cesțiunea acésta, nu derivă din Vatican, ci mai mult dela guvernul muntenegrean și pretutindenți au produs impresia, ca și când papa ar fi capitulat dinaintea Muntenegrului. Impresia acésta e falsă și succesul Muntenegrului nu atinge în general șgomotul, ce s'a făcut cu el. Când în anul trecut a apărut breva papală *Slavorum gentem*, s'au ridicat din toate părțile proteste în contra ei. Protestarea Dalmatinilor a luat caracter violent și ambasada austro-ungară a trebuit să intervină, ca să abată afacerea în văgașul cuviincios. Muntenegrenii încă s'au plâns contra numirii *gente croatica*, care eschide pe catolicii sud-slavi, cari nu sunt Croați. Tóte protestările acestea au născut în cercurile Vaticanului convingerea, că ar fi mai bine, decât prin reabilitarea stărilor vechi s'ar face sfârșit nemulțumirilor. Astfel Papa s'a decis să dea institutului numirea veche de *Pro illyricis*. Punctul de vedere original al ambasadei austro-ungare a fost dela început, ca în afacerea institutului să nu se făcă nici o schimbare... Titlul de *Primas Serbieae* al arhiepiscopului din Antivari nu e nou, așa-dér nici acésta nu este un succes. Deja Sinodul din Trident îi dă titlul acesta, tot așa sinodul din Vatican dela 1870. E un titlu istoric, de care nu e legată nici un fel de jurisdicțiune.

Croații și retragera brevei „Croatium“. Din *Agram* se depeșeză, că o mare surprindere a produs acolo retragera brevei *croatium*. Diarele „*Hrvatska*“ și „*Hrvatska Pravo*“ atacă energic Curia romană. „*Obzor*“ cere într'un prim articol introducerea *liturgiei croate* pentru Croația întrégă și înființarea *bisericei naționale*. „*Obzor*“ încheie astfel: „Lupta în contra Romei trebuie să se sfârșescă cu victoria credinței naționale și a drepturilor naționale. Nu mai este permis să fim espuși la surprinderi, ca cea din urmă, din partea Romei. Să apărăm solidari și energic sanctuarele noastre naționale și să nu desarmăm până când n'am învins“.

„Ola guvernamentală“. Ministrul dehonveđi br. Geza *Fejervary* își menține portofoliul, și prin acésta crisa parțială, în scurt timp a doua, s'a reszolvat. Cum și în ce chip, va scii d-l Szell. Destul, că *Fejervary* a făcut lui *Horanszky* chiar și o vizită și l'a asigurat, că vré să stea tot-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintiri.

X.

Ceea-ce în alte părți se dice „colindă“, la noi se dice „corindă“. Ómenii nu umblă așa-dér a „colinda“ ci a „corinda“.

Comuna noastră de altfel are și alte particularități de limbă, unele proprii ale ei, ori cel mult usitate în câteva comune din vecini, ér altele „chiorenisme“.

Nu sciu de ce în Letca la cartofi le dice „cartoni“, pe când în Lozna, de care ne desparte numai Someșul, le dice „ciuline“, ér în alte comune „picioici“.

La fasole în comuna noastră îi dice „mazere“, ér la mămăligă în tot Chioarul îi dice „tocană“.

D-l Weigand, pe cât sciu eu, n'a fost în Chioar, deși pe cealaltă parte a Someșului a fost și la o distanță de câteva ore de noi a avut chiar onórea de a fi escortat de gendarmi până la Gârbău, unde după-ce s'a legitimat în fața fisolgăbirului, că nu e „agitator“ daco-român, a fost pus pe picior liber.

El, séu alteineva, pricepător în ale limbei, ar găsi în Chioar un prețios material de exploatat.

După-ce a inserat bine, încep să se audă din depărtare glasurile corindătorilor.

Incep de pe deal și pe la órele opt sosesc și pe la noi.

Corindele sunt în cea mai mare parte de conținut potrivit sèrbătorii nacerii Mântuitorului. Se găsesc însă câte una referitoare la patimile lui, ba chiar și la alte subiecte, stréine de persóna lui Christos.

Un grup de femei, cu glasuri alese între cari „Anica Coăcița“ s'a produs la ferestra noastră cu o corindă, din care mi-a rămas tipărit în minte sfârșitul.

Ca slova scrisă pe ghiată
Decă sórele luceșce
Slova tótă se topeșce,
Așa mă topeșce și eu
Când gândesc la némul meu.
Când gândesc și la a mea maică
Inima din mine sacă
M'au crescut și m'au băiat
Și la școlă m'au purtat,
Câte faină am învățat.
Fire-ai maică odihnită

In lumina raiului
In viața viecului!

Nu sciu de unde o fi luat corinda acésta și la ce s'o fi referind. Mi-se părea par-că au ticluit'o anume pentru mine și o emoție adéncă m'a cuprins.

„Anica Coăcița“ este originară din Cățicău, unde trăesce și un număr neînsemnat de reformați. Anica „a fost“ și ea odiniórá reformată.

După ce corindătorii au isprăvit cu corindatul, își esprimă urările prin cuvinte potrivite și alese, ca de exemplu:

Auđim ingerii cãntând,
Paséřile ciripind,
Veste bună aducând,
La tot neamul dinpreună,
— Căți sunteți de limba noastră —
Faceți bine și iertați,
Cuvéntul nu ni-l imputați
Că-avem un cuvént frumos,
Dela nãscerea lui Christos.

Séu:

Stéua învierii lui Christos,
A răsărit frumos,
Stéua luceșce
Și mărturiscesce
Luând pildă din sínul lui Achim,
Că nimenea nu pòte să nască
— Fată curată —

Cum a nãscut Maica sfântă,
Pe Christos.

După acésta gazda de casă îi pofteșce pe corindători în casă și îi dă fiecãruia câte un colac.

Eșind din casă, corindătorii rostesc ér fel de fel de urări.

Mi-am notat câte-va și le reproduc aici:

Căți cărbuni în vatră
Atâția boi în poiată

Căți cucurijori
Atâția pețitori
(Unde sunt fete în casă).

Câte petri în riu
Atâtea stoguri de grâu

Câte paie (șindile) pe casă,
Atâtea băncuțe pe masă.

Căți copii în unghieț
Atâția porci în coteț. etc.

Intre corindători vèd mulți, pe cari nu-i vèđusem de un sfert de secol, ér alții flăcăi, pe cari îi recunosceam ai lui sunt, fiind-că sémăna tare cu părinții lor.

Étă și Iosif Precup al lui Dumitru, și Vasile Pop al lui Gheorghe al birăului și Ioan Precup al Iovului, pe cari eu i-am

tuși la o masă cu el și adversarii și-au dat mâna, cum obișnuiesc a face cavalerii după duel. Se pare însă, că rănitul nu e Fejervary. Una din foile budapestane scie să spună următoarele:

Fejervary a căutat ocazia, de a espune monarhului toate excepțiile și gravamenle, cari, după el, caracterizează regimul-Szell și cari îi fac imposibil de a mai conlucra și a fi părtaș la răspundere cu Coloman Szell. Și decă cu toate acestea monarhul l'a înduplecat să nu demisioneze, nimeni nu va pute dice, că prin acesta s'a consolidat poziția ministrului președinte. Decă lui Szell i-ar fi succes să combată la locul competent afirmările lui Fejervary, s'ar fi liberat îndată de el...

Astfel oia guvernamentală a căpătat o mare crepătură și s'a spart aproape. Au legat-o acuma cu sîrmă, dăr curge totuși. Nici-odată ea nu va mai fi întregă... Adevărul iese acuma la ivelă: dintre 10 miniștrii o parte țin cu Szell, altă parte cu Fejervary. Cam tot așa se întâmplase înainte de căderea lui Banffy. De atunci și până acum în cabinet au fost și sunt două grupări, ale căror animosități au izbucnit în conflicte pasionate: dovadă retragerea lui Hegedüs și crisa, ce era s'o provoace Fejervary. Tot așa și în partidul guvernamental.

Memorandul episcopatului gr. or. român.

(Urmare.)

Pe baza acestui decret grațios biserica episcopescă din Sibiu, complectată cu eparchiile gr.-or. române separatizate, a fost ridicată la metropolie de sinestătore și de egal drept („coordinată”) cu cea sârbescă și totodată s'a decretat în principiu și în general împărțirea echitabilă a comunelor, resp. a bisericilor comune și a mănăstirilor, ăr congresul bisericesc sârb a fost îndrumat să caute a ajunge la învoelă și în obiectul acesta. („Bezüglich jenes Antheiles, welcher von dem den Diöcesen der Karloviager Metropole in Ungarn, Croatien Slavonien, mit Imbegriff der Militärgrenzer gemeinsamen Vermögen den aus dem Verbands dieser Metropole ausgeschiedenen rumänischen Sprengeln zu Gute kommen soll, ferner bezüglich der in den Banater Diöcesen inmitten einer rumänischen Bevölkerung gelegenen Klöster haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit weiteren Allerhöchsten Entschliessungen vom 24 December 1864. anzuordnen geruht, dass im Nationalcongresse ein Übereinkommen zu vereinbaren getrachtet werden solle.“)

Principiul acesta mai târziu a primit întrupare și pe cale legislativă, decretându-se în art. de lege IX din anul 1868 (§. 2.) că Metropolia înființată pe seama Românilor, de sinestătore. „a szerbekével egyenjogú” (egalîndreptătită cu a Sârbilor) se inarticulează în lege și că dispozițiunile art. de lege X din 1792 se estind și asupra ei.

ținut în brațe la sfântul botez. Astăzi sunt feciori, care umblă la danț, ăr mâne poimâne vor fi „luați în cătane”, că-s voinici și frumoși.

Tot satul a defilat în noptea aceea pe dinaintea mea. Cu toți am schimbat câte-o vorbă, cu toți am dat mâna și eram stăpănit de-o fericire cerescă.

Nu dormisem deja două nopți, dăr în noptea de Crăciun nu se cade a dormi.

— Așa a lăsat Dumneșeu, ca în noptea acesta nimeni să nu dormă, diceau omenii, și umblau bălăcînd prin noroi și lapoviță, dela casă la casă, corindând și urând pe la ferestrele omenilor cu espreșiunea unei supreme fericiri pe față.

Noptea de Crăciun!
Florile d'albe!

Femeile îmbrăcate cu „gubițe copose”, bărbații cu suman său gubă de color albă și cu cioreci, totul făcut de mâna femeilor.

Aceștia sunt depositarii comorei neamului românesc. Aceștia ne păstrează limba, aceștia ne păstrează legea. Acești analfabeți, în simplitatea lor, în corindele lor și în doinele și horele lor, în chiuiturile

Îndrumării Preainalte amintite mai sus Congresul bisericesc sârb de pe atunci în parte a și satisfăcut, într-o amăsură îndrumării Preainalte adresate baronului Iosif Philippovich, emis tot atunci comisariu guvernial, a constituit „comisiunea mixtă” congresuală, care în anul 1871 a elaborat apoi principiile fundamentale și normele, cari aveau să servescă drept cînosură la împărțirea în două a așa numitelor „comune mixte” și la împărțirea prietinescă, pe calea învoielii, a averii bisericesci foste până atunci comune; acest pact („Vereinbarung”) obținînd Preainalta aprobare a M. Vóstre, a fost și pus în lucrare și cu ajutorul aceluia despărțirea hierarhică și împărțirea averii a fost dusă în deplinire cu succes în numeroase comune bisericesci mixte.

Între averile, cari până la anul 1868 formau proprietatea bisericii gr.-or. unitare, indivizibile, ocupă loc de frunte instituțiunile acelea cu misiunea sfântă, cunoscute sub numirea de „mănăstiri” său „clăustre.”

Înființarea acestor mănăstiri în patria noastră datéză din timpuri străvechi, se pare însă sigur, că ele au fost înființate în timpul dintre secolii XI — XVI, din zelul religios al populațiunii române, care pe atunci locuia deja în masse aici, și din al creștinilor ortodoxi de altă origine, pentru trebuințele poporului creștin ortodox din împrejurimi; drept fapt neîndoios și de însemnătate decisivă amintim însă, că mănăstirile aflătoare acum pe teritoriul fostului banat timișan existau deja înainte de ce Sârbii ar fi imigrat în patria noastră în masse mai mari și și-ar fi înființat hierarhia; dăr în tocmai ca mai de mult, toate fundațiunile de acest fel au fost făcute pe seama bisericii ortodoxe și a poporului ortodox din împrejurimi, fără nici o considerare la naționalitate.

Aceste mănăstiri avînd misiune pur religioasă, culturală-creștină și de binefacere, nimic nu altereză în cestiune împrejurarea, că mai târziu și în aceste mănăstiri s'a împămîntenit mai ales limba slavonă vechiă, drept limbă bisericescă generală.

În interesul fidediginității istorice trebuie să mai amintim și faptul, că în unele mănăstiri aflătoare pe teritoriul locuit de Români — deosebi în mănăstirea Mesicului, Bezdinului, și în altele, și în trecut erau aplicați preoți români, cari îndeplineau și funcțiunile preoțesci pentru populația din jur.

Referitor la literile fundaționale ale mănăstirilor observăm că într-o dovădă aserțiunilor noastre nu ne putem provoca la acelea nici noi, nici Sârbii; — căci pe timpul împăratului de fericită memorie Iosif II. (în 1784) egumenii mănăstirilor provocați să justifice fundarea și memoria aceloră (conform mărturiei raportelor lor aflătoare în arhivul țării) au raportat, că nu au nici un document referitor la acesta, de ore-ce acelea pe timpul cuceririlor turcesci s'au pierdut și s'au pră-pădit.

Din aceștiași motiv congresul sârbesc din anul 1791, ținut în Temišora, în punctele gravaminale subțernute Înaltului Tron se plînge și că referitor la sfintele mănăstiri nu dispune de nici un document și astfel ne-avînd cu ce-și legitima posedarea îndreptătită, se rógă să li-se estradee documente. Acesta nemotivată cerere a rămas însă fără rezultat și atunci, căci

lor fac se vieze limbă, datini și moravuri românesci pe aceste plaiuri.

Fericit e ce-l ce-i mai pôte înțelege și-i pôte iubi și se pôte coborî la dênșii, său mai bine se pôte înalța, din mocirla, în care l'a aruncat o spoială de civilizație, să se inspire dela dênșii.

Aici „evoluția” atăt de mult trîmbițată de nisce găgăuți, ca o mușama, cară să le acopere și justifice toate săriturile, ce le fac pe socotela acestui popor, — își face cursul său natural și lent.

Când plecasem dela Brașov, îmi spunea cine-va, că de geaba mă duc acasă cu speranța, că voiți auzi corinde. Corindele — dicea el — au fost interdise din motive polițienesci.

Mi-a cădut o piatră de pe inimă, când m'am convins, că nu e adevărat.

Străinii pot să-și serbeze născerea Măntuitorului cu pom de Crăciun, ale cărui crengi să fie pline de zaharicale și luminări și alte podóbe; le respectez obiceiul, dăr a Românului e poezia corindei și colacul și

Florile d'albe!

Delaletca.

înțelepții antecesorii ai M. Vóstre n'au fost aplecați să dea asemenea documente.

În urmarea despărțirii în două a hierarhiei, în 1864 și în anii următori a devenit actuală împărțirea averilor bisericesci, cum și a acestor mănăstiri, cari neconținut au fost în posesiunea comună a bisericii gr.-or. unitare și a poporului, ăr în 1861 în înțelesul provocatei diplome a regelui nostru de pie memorie Leopold I numai interimal au fost date în administrarea patriarhilor, fără-ca, fie patriarhii, fie biserica sârbescă, să fi obținut drept de proprietate asupra acestor mănăstiri; — dăr o astfel de intențiune nici n'a existat nicicând.

Acastă interimalitate rezultă mai presus de orî-ce îndoelă din provocata diplomă leopoldină, și respective din textul edițiunii nouă a aceleia (20 August 1891) făcută de Curia reg. ung., în care s'a decretat, că: „Vom îngriji și pentru a induce pe poporul servian în locuințele lui de mai nainte.” Din acesta urmăză, că înainte de reîntorcerea Sârbilor mănăstirile erau în exclusivă proprietate a celorlalte popóre ortodoxe.

În 1864 de-asemena numai interimal au fost lăstate aceste biserici și mănăstiri sub jurisdicțiunea bisericescă sârbă de până atunci, decretându-se în mai sus provocatul rescript Preinalt de dato 29 Decembre 1864 Nr. 8642. I., că: „Bis zur förmlichen Übergabe der rumänischen Pfarrgemeinden in den gr. or. Diöcesen von Temesvár und Verschetz an die rumänische Metropole, beziehungsweise an die betreffenden Bischöfe haben dieselben unter der bisherigen kirchlichen Leitung zu verbleiben und dieser gegenüber alle Obliegenheiten wie bisher zu erfüllen.“

(Va urma).

„Evoluțiunea”.

„În lume totul e supus evoluțiunii” — așa scrie fôia dela Arad aproape în fiecare număr al său.

Un cetitor de ai noștri ne rógă să-i dăm ore-cari explicări asupra acestui cuvânt.

„Trebuie să fie un cuvânt magic cuvântul acesta „evoluțiune”, deore-ce îl ved citat aproape ăilnic în fôia dela Arad drept remediu și justificare tuturor procedurilor, cari fiind nouă, neconforme cu trecutul nostru și inițiate de omenii, ce nu inspiră încredere, nu pot să pîtrundă la inima Românului.

„Mă rog, spuneți-mi, ce-i aceea „evoluțiune”, căci cu mintea mea rustică, după cât am meditat asupra acestui cuvânt, am ajuns la o concluzie curiosă de tot. Mi-am adus aminte anume de un proverb românesc: „S'a suit scrofa 'n copac”, și am ăis așa: Este știut, că scrofele nu se suie în copaci; de unde a luat așa-dăr înțelepciunea poporului nostru un asemenea proverb?

„Fôrte bine, mi-am răspuns pe urmă tot eu. Nu s'a suit erî, nu s'a suit alaltăerî, de unde știu eu însă, că nu se va sui astăzi, căci „în lume totul e supus evoluțiunii”. Etă deci, că prin formula magică dela Arad se găsește explicare și pentru lucruri, la aparență imposibile și absurde!

„Ceea-ce însă mi-am formulat în capul meu, pôte nu este definițiunea esactă a lucrului, de aceea îmi repet întrebarea: ce e „evoluțiunea?”...

* * *

Spre satisfacerea cetitorului nostru, ne vom încerca după modestele noastre cunoscințe, a arăta, ce e a-se înțelege sub evoluțiune:

Orî cine va fi învțătat atăta latinescă, ca să pôtă consulta un dicționar, va fi știind, că cuvântul „evoluto” la latinî însemna desfășurarea unui sul de carte, cum erau pe vremea aceea cărțile în suluri (volumen), ăr Cicerone întrebunțeză cuvântul *evoluto* (poetarum) pentru a esprima noțiunea cetirei.

Participiul *evoluto* la Tacit însemnă: „lipsit” „despôiat” d. e. „*Evoluto* patria rebusque summis”.

Nu este așa-dăr legătură strînsă între ceea-ce se înțelegea la străbunii noștri sub „*evoluto*”, și între ceea-ce înțelegem său nu înțelegem noi.

Cuvântul „*evoluțiune*” a venit la noi din România. El era întrebunțat de toți Jidovii, cari luaseră asupra lor sarcina de-a introduce în țera românescă „socialismul”. În toate gazetele, pe unde se pîpășise câte un Jidov, și în toate liceele, unde elevii precoci începuseră a auzi vorbindu-se de „capitalul” jupânului Marx, de valóre și plus valóre și de alte mirodinii socialiste, — cuvântul evoluție era în mare onóre. Firesce, că „evoluția” s'a transplantat și pe terenul politic și a devenit un obicei aprópe ăilnic de-a „evoluia” dintr'un partid în altul, dela o convingere la alta.

La noi, neputînd prinde înțelesul socialist al cuvântului, el s'a încetățenit numai în obiceiurile unor omenii fără convingeri tari și lipsiți de sacrul foc al luptătorului desinteresat, omenii de ocaziune, gata a profita pentru persóna lor de orîce „evoluție”. Pentru prima óră vedurăm pe acești omenii „evoluând” în stil mai mare înaintea publicului nostru național la conferența din Ianuarie 1892, când s'a făcut marea „evoluțiune” în cestiunea memorandului.

Toți cei ce au luat parte și s'au informat despre decursul acelei conferențe, cunosc în ce a culminat „evoluția”. Ea s'a consumat cu ocaziunea desbaterei proiectului de rezoluțiune a conferenței, când matadorii grupului „vechilor tribuniști”, ale căror rămășițe „evoluază ađi” pe la Arad, făcură o întorsătură, care avu efectul, ca mai mult de jumătate din delegații acelei conferențe să rămână cu gurile căscate de surprindere. Intorsătura a fost, că dintr'odată acel bărbat distins și meritat, care propusese rezoluțiunea, fu acoperit cu elogiuri estra-ordinare de cătră acei matadori și de cătră oratorul general al lor, și a fost serbătorit cu „evoluțiuni” de frase bombastice, ca „bărbatul providențial al națiunii”, pentru-ca tot în puterea „evoluțiunii” magice în ăia următoare să fie declarat de aceiași matadori drept „om influențat de curente străine, anti-române”, fiind-eă într'un punct al rezoluției sale nu armonia cu scurtele lor vederi.

* * *

„*Volvo*” însemnă a învîrti, a roti, a rostogoli, a da de-a berbeleacu, ăr „*evolvo*” a scóte ceva la ivelă prin învîrtire, rotire, rostogolire, în fine schimbare.

„În lume totul e supus evoluțiunii”, dicea Marx și Engels, va să dică schimbării, prin urmare toți Jidovii din țera românescă, cari ađi n'au drepturi politice, mâne poimâne, în urma „evoluțiunii”, vor ajunge stăpâni pe acea țera, — își ăiceau ei.

Nu Marx și Engels au inventat însă cuvântul și noțiunea evoluției, ci altul mai mare, decât ei. A inventat-o *Hegel*, cu care se începe modul de cugetare *dialectic* (dialektische Denkweise) în opoziție cu vechea filosofie, numită de Engels modul de cugetare *metafisic* (Metaphysische Denkweise).

Evoluția este un corolar al *concepției materialiste a istoriei*, care susține, că istoria omenimei, cu toate fenomenele sale *politice*, *religiöse*, *juridice*, nu este decât un mare proces de desvoltare, în care nimic nu este durabil, neschimbător, afară de-o ivire și dispariție, ce se face după anumite legi, și că orî-ce progres reiese numai din contrastele economice și din luptele de clase, ce isvoresc din aceste contraste.

Idea lui Hegel a popularisat-o așa-dăr Marx și Engels, ăr la noi vedem, că o popularisăza omenii, cari se pare, că puțin o pricep.

Vom reveni însă pentru a arăta, cum e de a-se înțelege formula, că „în lume totul e supus evoluțiunii”.

Onița.

Contemplațiuni.

(Din incidentul unei aniversări.)

— Fine. —

Dreptul universal de alegere, precum și ministru-președinte, ar fi periculos pentru Maghiari. O mulțime de Maghiari trebuie să rămână fără drept de alegere, ca nu cum-va să aibă acest drept și Nemaghiarii.

Un notar, un jude nu-și poate alege nici Maghiarul, decât nu vră solgăbirul. Apoi dreptul de întruniri, de adunări, de semnă dela plăcerea autorităților; virilismul și alte multe măsuri polițiale, sub care geme și Maghiarul, scurtază libertatea lui cea mare. Dreptate i-se face, când dreptății lui nu-i stau în potrivă dreptății ale celor mai mari și puternici.

Egalitatea și frățietatea există numai la alegeri și în — ceri, după darte.

D'apoi noi, Nemaghiarii, ce se dicem? Nouă ni-se spune în dietă, în auzul lui și lumii între aplausele reprezentanților „poporului“, adică a făcătorilor de libertate, „egalitate“, „frățietate“ și „dreptate“, că nu ne este iertat să ne manifestăm, să ne arătăm, să ne validăm ca națiune, așa, cum ne-a creat Dumnezeu, cu limba, datinile și simțmintele noastre, și că libertatea noastră stă într'aceea, că suntem datorți a ne desbrăca firea și simțmintele și a-ne face Unguri. alt-cum suntem trădători de patrie. A vastră libertate stă într'aceea, că trebuie să ne ferim de vii molochului maghiarisării.

Dreptatea, egalitatea și frățietatea nu de noi Nemaghiarii, stă într'aceea, și nici legile sancționate nu se execută, decât noi nu vom renunța de bună voie la drepturile și eventualele favoruri cuprinse în ele pentru noi. Adecă: *séu noi nu renunțăm la ele din „patriotism“, séu nu se execută.*

Ce serbeză d'ér Maghiarii în 15 Martie?

Idealurile mari, inventate alt-cum de mult mai înainte de Francesi și numai repetate de entusiaștii din 48, s'au prefăcut în trecut pentru țera noastră în sânge, ceapă și doliu, după aceea în absolutism, și adă în stat polițial. Nu s'a realizat și nu se realizează nici pentru noi, nici pentru ei nimica din ele, n'au fost d'éră nici odată și nu sunt nici adă fapte.

Serbéză d'ór, că le doresc și că se vor realiza în viitor?!

Nu se vede această din faptele și totă purtarea lor. Chiar 48-știi, inițiatorii și susținătorii acestor serbări, sunt cei cari mai puțin strigă după legi și măsuri polițienesci în contra libertății cetățenilor nemaghiari din țera; ei manifestă cea mai mare ostilitate față de tot, ce nu e maghiar, și voiesc a terorisa libertatea vorbitorii chiar și în dietă, decât de aceea se folosesc reprezentanții nemaghiari.

Diua de 15 Martie ar trebui să o serbeze Maghiarii d'ér în doliu, cu mare jale — și atunci am asista și noi Nemaghiarii, — vedând, cum s'au întâmplat în trecut și se fac și adă, cu contribuirea și la reclamarea lor proprie, tóte, ca din ideile acelei mărețe țile să nu se realizeze în veac nimica.

Veridicus.

SCIRILE DILEI.

-- 5 (18) Martie.

I. P. S. Sa metropolitul Ioan Meșteru s'a reîntors erî dela Budapesta la Sibiu.

Adunare de femei. Intre diferitele întruniri electorale ținute țilele acestea în Viena în vederea alegerilor, ce s'au serbat erî în Viena, merită a fi relevată adunarea de femei ținută la 13 Martie în sala Domansky (Prater) sub președința Doamnei Iunghofer. După președintă a luat cuvântul d-na Ruzizke, care a învitat pe mîile de femei, ce erau acolo adunate, să se agita din tótă inima pentru candidații antisemiți și de-a duce la isbîndă

causa creștină. Au luat cuvântul și primarul Dr. Luéger, precum și consilierul Oppenberger. — Femeile creștine din Viena, constituite în alianță, sunt cele mai entusiaste aderente ale partidului social-creștin.

Un nou țiar independist. Țilele acestea a apărut în Budapesta un nou țiar independist cu numele „*Független Magyarország*“ (Ungaria independentă). Redactorul responsabil Martin Dienes accentuează în articolul de program necesitatea unei armate proprii naționale, finanțe independente, afaceri esterne independente, instrucție publică cu adevărat națională. Organul independist va lupta contra reacțiunii și pentru independența desvîrșită a Ungariei de Austria.

Fete demonstrante. Elevele școlii catolice din Clușiu au pus la cale o demonstrațiune în ziua de 15 Martie. În această țil fiind adecă serbătore națională, nici decum nu le intra în cap, cum să vină ele la școlă? Micile „patriote“ au îngrămadit scaunele în jurul catedrei și una din ele a scris pe tablă; „*Astăzi e 15 Martie — serbătore națională. — Nu ținem școlă.*“ — Profesóra intrând în clasă a dat elevelor un aversiment, însă le-a dat tot-odată și drumul să mîrgă acasă.

Delapidare de 60.000 coróne. Casierul societății de credit și economii din cartierul III din Budapesta a delapidat 60.000 coróne. Comptabilul prim a dispărut. Directorul Augstein s'a împușcat. În fața localului s'a adunat o mare mulțime, pe care poliția abia a putut-o împrăscia.

Bani unguresci pentru cultura maghiară în România. În Brăila (România) se află o școlă maghiară întreținută de biserica ev. reformată de acolo. Preotul acelei biserici a făcut un apel pentru sprijinirea școlii prin contribuiri. La apelul acesta au răspuns până acum: Coloman Szell (ministru-președinte) cu 40 cor., fostul ministru Hegedüs cu 30 cor., ministrul Daranyi cu 10 cor., mai mulți privați din Budapesta și din provincie, camera advocațială din Budapesta cu 50 cor. ș. a. — Cetitorul se-și facă concluziunile.

Cutremur de pământ. În comuna Angyalos din Săcuime s'a simțit țilele trecute un mic cutremur de pământ, care a durat două secunde. Mobilele și obiectele de pe părăți se mișcau șgomotos. Pagube nu s'au întâmplat.

Bibliotecile din Ungaria. Cea mai bogată bibliotecă este în Ungaria biblioteca muzeului național, care numără peste 700.000 volume (în mare parte exemplare obligătore dela tipografii), biblioteca universității din Budapesta 271.060 v., a universității din Clușiu 185.000, Academia 180.242, biblioteca primațială din Strigon 105.932, a benedictinilor din Muntele Pannoniei 133.355, a muzeului din Sibiu 100.820. — Cea mai veche bibliotecă este a Benedictinilor, întemeiată la 1001.

Lumină electrică. Orașele Clușiu, Deșiu și Gherla se ocupă cu planul introducerii luminei electrice în regie proprie. Același lucru îl aușim și din Blașiu. Lumina electrică ar costa jumătate cât costă actualul ecleraș.

„Jidovul rătăcitor“. Se scrie din Buenos-Ayres: „Din Rosario se raporteză, că acolo s'a ivit un jidov, venind din China, cu numele Iosef Marcos Levy, care țice, că este delegat ebru, venit cu misiune secretă la coreligionarii săi. Cu tóte că este orb, el a călătorit tótă lumea, fără să fi fost întovărit de cine-va, vorbește 12 limbi și spune, că pretutindenea, pe unde a fost, a fost primit în audiență de monarhi. Scopul principal al jidovului pare a fi cumpărarea vechei Judee, cu scop de a colonisa acolo pe toți Jidovii și de a forma acolo o națiune puternică“.

Turburările studentesci din Rusia. După-cum se anunță din Petersburg, marele duce Sergius și ministrul rusesc de

interne au propus, ca din 500 studenți, cari au participat la turburările din urmă, 15 să fie deportați la Siberia, ér restul să fie espulsați din Moscva.

Copii duelgii. Intr'un orașel din Galizia doi băeți din cl. II gimnasială au duelat cu pistóle. Causa? — Amorul. Amândoi băeții „iubiau“ aceeași fată. Unul din duelanți fu grav rănit.

Omul din vizuină. Intr'o peșteră din pădurea de lângă comuna Dobriș (Boemia) gendarmeria a descoperit țilele acestea pe zidarul Iosif Kofron, care din cauza unor certe, ce le avuse cu tatăl său, s'a retras în pădure și trăia acolo numai din rădăcini.

Procurarea de sare industrială. Ministrul de finanțe r. u. a dat o circulară către direcțiunile financiare, din care estragem următorele: 1) Petițiile adresate pentru obținerea de sare industrială sunt a-se rezolvi cu mare urgență, ér dela aceia, cari își adresază petițiile prin agentura auxiliară a rămășițelor de sare r. u. nu se mai cere cauție; 2) Pentru dovezirea cantității, de care are cine-va trebuință, nu se cere certificat dela camera de comerț, decât pentru prima-óră, ér de aci apoi tot din trei în trei ani; 3) La o cantitate, care nu întrece 5 m. metrice de sare denaturată industrială — nu se cere păstrarea ei într'un local separat; 4) Sarea industrială întrebuințată la industria curățirii de intestine, la dorința celor în drept se denaturează orî cu 1½% soda, orî cu 10% salitru pe cale uscată.

Anunț teatral. D-l director Leo Bauer face cunoscut publicului amator de teatru, că Sâmbătă în 22 Martie st. n. va începe cu drama „*All Heidelberg*“ de W. Meyer-Förster, ca novitate, un ciclu de șese reprezentațiuni teatrale. Tot de-odată anunță c'a angajat pentru patru seri pe d-l Albert Heine dela teatrul cnrți din Viena creșdnd ast-fel să atragă bunăvoința publicului brașoven.

București, 1 Martie v. 1902.

În séra țilei de 20 Februarie v. a avut loc un splendid bal, dat de Societatea studenților în științe de stat, în sala Edison. Lume a fost multă, d'ér și alésă. Bucurescenii în adevăr culți și-au dat întâlnire la acest bal. Printre vizitatori am putut remarca pe gentilele domnișore: Pardoș în alb, Valerian, Petrescu, Economu Georgian în alb; Georgescu, Mihăilescu, Stoianovic, Danescu, Milona și Smara; pe d-nele Emil Petrescu, Andronescu îmbrăcat în negru, Sachelarie în negru, Stefanovic în negru, d-na Elisa Bejiu în pro princeps alb, fam. Grecescu în alb, Nicolescu, Roman, Graur, Băluță, Mihăilescu, Bojiu, Petrescu, Georgescu, în Jeanne et Blanc. Printre d-ni am remarcat pe d-nii Emil Petrescu, Mișu Cantunari, Ștefanescu, Căpitan Popovic, Sub-locot. Palada, Mihăescu, Andronescu, I. Grecescu, I. Bejiu, V. Niculescu, I. Roman, N. Graur, Bărsan, Brăiloiu, Sub-locot. Adamovic, Andreescu, Constantinescu.

Comitetul societății Studenților în științe de stat era compus din d-nii Sachelariu, Dimițriu, Paraschivescu, Căpit. Dușescu, Căpit. Ștefanovic, P. Georgian, Gheorghiu, Matei, Arsenescu.

Delegați au fost: dela uniunea studentescă, dela studenți în farmacie, dela studenții în litere, dela școlă de poduri și șosele etc.

D-l Mateescu, student la școlă de poduri și șosele, a fost aplaudat de tot publicul de buna pricepere, ce a avut-o în conducerea dansului și cotilionului până la sfirșit. D'ér ar trebui să înșir tóte numele gingașelor d-ne, d-șore și d-ni, care ne-au fermecat privirea la acest bal, decât spațiul unei informațiuni ni-ar permite.

La óra 12 s'a dat un banchet în onoarea d-lui și d-nei Emil Petrescu sub al cărui patronagiu a fost balul. S'au ridicat într'una toasturi; cel dintăiu a ridicat d-l Andronescu secretarul școlii, arătând mulțumiri d-lui prefect de bunăvoință, ce a

avut a da concursul acesta societății, — la care a răspuns d-l Emil Petrescu. Au ridicat toaste d-nii Sachelarie, Paraschivescu, Dumitriu, Georgian, Arsenescu, Matei, delegații dela celelalte societăți studentesci, asemenea au ridicat toaste d-nu Mateescu student la poduri și șosele, după care s'a declarat închiderea toastelor.

Dela banchet d-nu prefect a fost învitat de d-nu Bejiu și Niculescu, mari proprietari, la șampanie. La ora 3 a început cotilionul, care a fost de un gust select și de o veselie neîntrecută.

Balul a durat până la órele 5½, dimineța, când gingașul stol de d-ne, d-șore și d-ni au sburat pe la căminele lor.

Mulțămită publică.

Curatorul bisericii gr. cat. din Clușiu și pe calea această exprimă sinceră mulțămită bravilor tineri universitari români, cari în scopul augmentării fondului pentru edificarea noiei biserici, au aranjat serata dansantă din 6 l. c. a. c., și lăudându-le interesul și dragostea, ce o au pentru cauzele mari, constată primirea sumei de 378 cor. 70 fil. dela cassarul seratei, d-l Ales. C. Pteancu.

Clușiu, din ședința curatoratului, ținută în 13 Martie 1902.

Stefan Roșian, Iacob Mureșian,
președinte, notar.

Literatură.

A apărut Nr. 1 și 2 din *Archiva*, organul Societății științifice și literare din Iași. Anul XIII. Director A. D. Xenopol. În fruntea numărului se publică „*Ultima rață din viața lui Eminescu*“, de Rivia; Prigonire, Ochii, Valul, Récórea, poesii de Rama; Amintiri din călătorie, de C. Hogaș; Ți de iernă, în fața Acropolei, poesii de N. Bosnief-Paraschivescu; Sofia Hrisoscoleo de Emilgar, Apus de sóre (poesie) de Ecaterina Pitiș, Dări de sémă, Documente, Notițe.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 17 Martie. În ședința de adă a dietei s'a încheiat desbateră budgetului ministeriului de agricultură. Ministrul Daranyi a răspuns printr'un lung discurs vorbitorilor din opoziție — Györffy s'a ocupat cu Sécuii. — Dr. N Șerban a protestat contra învinuirilor de nepatriotism aduse Românilor și, ca răspuns baronului Feilitzsch, țice că Români din Munți nu nutresc sentimente de ură față de Maghiari. Declară, că învinuirile, ce s'au dus în potrița tinerimei române universitare din Budapesta sunt lipsite de orî-ce basă Români nu fac intrigă contra Maghiarilor.

Haga, 17 Martie. Fischer, conducătorul misiunii bure, va avé adă o consfătuire cu ministru-președinte Kuyper.

Cura băilor de bureni depurative „*Dișoreanu*“ Ploesci. Cu această cură ușoră de aplicat și de urmat se poate restabili orî-ce, suferind de orî-ce bóla, în orî-ce timp al anului, fără témă de recelă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralizie totală séu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singuri acasă, după o instrucție specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuită și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt séraci fără mijlóce. La casuri grave, unde mórtea ar amenința viața, și medicina nu mai póte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mă póte chema orî-cine telegrafic. *Dișoreanu*, physiolog-hidropat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri școlare.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de **Basiliu Kofin,** profesor la seminariul din Blășiș. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sist. mul fonetismului modern, de **Ioan Popu-Partea I. Etimologia. Edițiunea II.** Prețul 50 bani.

„Invățătura creștină” sau **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cat. **Edițiunea III.** (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, **Ioan Alexi.** Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„Carte de cântec” pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de **Ioan Dariu.** A apărut numai acum și conține: hore, marșuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântecuri religioase și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Legea de pensie pentru învățătorii pop. din Ungaria. Prețul 44 bani (+ 5 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător de **Georgiu Magyar.** Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în tolesul elevilor preparandiali, a învățătorilor și a altor omeni de școala de V. Gr. **Borghvan** prof. de pedagogie. **Edițiunea III.** Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Criptologia, sau modul de a învăța celuilui scriind. Îndreptari pentru învățători la tracarea **Abecedarului de Basiliu Teri** prof. preparandial pens. Prețul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlile popul. rom. întocmit pe baza noului plan ministrului de învăț. de **Ioan Dariu** cu concursul mai multor barbți de școala Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școala. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119 90
Renta de corone ung. 4%	97 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120 20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100 80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120 25
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	198.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	166.—
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.85
Losuri din 1860.	153.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16 28
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	706.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	692.25
Napoleondori	19.11
Mărci imperiale germane	117 32 1/2
London vista	240.07 1/2
Paris vista	95 45
Rente de corone austr. 4%	99.30
Note italiene	93.50

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Martie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vënd.	19.02
Argint român.	18.40	„	18.44
Napoleondori.	19.—	„	19.10
Galbeni	11.30	„	11.40
Ruble Ruseset	126.—	„	127.—
Mărci germane	58 50	„	—
Lire turceset	10.72	„	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei”
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

125 - 1902.

vęgrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósagi végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1902. évi V. 13 számú végzése következtében Puskáriu József brassói ügyvédtől képviselt „Albina” takarékpénztár és hitelintézet javára Zerele György és társai ellen 300 kor. — fil. s jár. erejéig 1902. évi január hó 30. án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2060 kor. rona 30 fillre becsült következő ingóságok u. m.: bivalók, tehének, lovak szekerek, házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbírószék 1902. évi V. 13/2 számú végzése folytán 300 kor. tőke követelés, ennek 1901. évi szeptember hó 1-ső napjától járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 90 kor. 50 fillérből biróilag már megállapított költségek erejéig Keresztényfalva községében alperesek lakásán leendő eszközzésre 1902. évi márczius hó 25-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz járni szándékozók oiy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében keszpenz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladtnak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltnak.

Keit Brassó, 1902. évi márczius hó 9. ik napján.

Tolnai János,
kir. bir. vghjtó.

462.1—1

Sz. 35—19 2

ukvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbírószék, mint teleki önyvi hatóság, közhirrre teszi, hogy a „Furnica” takarékpénztár végrehajtónak Vulcu Nicolae végrehajtást szenvedő ellen 100 kor. — fil. tőkekövetelés és járalekai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbírószék) területén fekvő a felső-visti 188. sz. tlykvből végrehajtást szenvedett Crislián Györgyné szül. Vulcu Mária nevében álló

406, 407	hrsz. ingatlanra	355 kor.	6946	hrsz. ingatlanra	34 kor.
1057	„	12	7071	„	26
1140	„	06	7265	„	7
1301	„	15	7266	„	7
1313	„	18	7270	„	6
1320	„	10	8089	„	10
1578	„	07	8311	„	7
3301	„	11	8570	„	2
3542	„	2	9109	„	07
3652	„	12	9386, 9387	„	4
4495	„	13	9572	„	17
4712—4718	„	4	9691	„	27
4727	„	17	9746	„	36
4770	„	4	9798	„	26
4788, 4789	„	4	9883	„	24
5232	„	7	10001	„	21
5247, 5248/2	„	17	10153	„	29
5728	„	22	10160	„	10
5739	„	18	10818	„	125

továbbá a felső-visti 644 sz. tlykvből a fentieken felül még Clontia János nevében álló 10630 hrsz. ingatlanra 28 koronában és a 10960 hrsz. ingatlanra 2 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi márczius hó 3-ik napján délután 3 órakor Felső-Visten megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% keszpenzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. alatt keit igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében bázispenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarasi, 1902. évi Január hó 7-ik napján.

A. kir. járásbírószék mint tlykönyvi hatóság.

Schupiter,
kir. ajbíró.

455.1—1.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui anuociu mai mult de odată se face scđdđmđnt

care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Transilvaniei”

„Gazeta Transilvaniei” cu numérul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepotii.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Cie.
DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.”
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”